

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
In the Name of Allah, the Compassionate the Merciful

گفت‌وگوهای کاربردی (شکرشکن)

عطیه کامیابی گل، زهرا سمائی، انسیه سلیمانی ویرانی

سخن ناشر

معارف اسلامی ناب، نیازِ بشرِ تشنه معنویت امروز است. در این دوران که بسیاری آن را عصر پایان جهان می‌دانند، گرایش به دین و معنویت، سرعتی شگفت یافته است. در این میان، اسلام بیشترین سهم را از این گرایش به دین دارد، و چرا چنین نباشد؟ اسلام، دین انسانی زیستن، عدالت‌پروری و عشق به ممنوع است و بشر این عصر، این گوهر گمشده را در اسلام ناب یافته است.

ازسوی دیگر، گسترش پُرشتاب رسانه‌ها و ابزارهای انتشار اطلاعات، بی‌وقفه موجب پدید آمدن پرسش‌ها و شبهات جدیدی می‌شود که تا اندکی پیش از این، هیچ‌یک از آنها قابل تصور نبود. این انفجار اطلاعات، به‌ویژه در دنیای مجازی، اغلب فرصت ژرف‌اندیشی را از انسان سلب می‌کند و همین موجب شناخت نادرست یا ناقص از بسیاری امور، به‌ویژه مفاهیم و معارف دینی می‌گردد.

بنابراین، تبلیغ و نشر مؤثر معارف اسلامی ناب، رسالت خطیری است که بر عهده همه متولیان این امر می‌باشد. بدون تلاش خالصانه و آگاهانه برای رسیدن به این هدف، پتانسیل عظیمی که در گرایش بشر به معنویت در این عصر پدید آمده، به هدر خواهد رفت.

نشر «نورالامین» به سهم خود می‌کوشد تا بخش اندکی از رسالت عظیم نشر معارف اسلامی ناب را به بهترین شکل ممکن انجام دهد و در این راستا از پیشنهادهای و انتقادهای همه فرهیختگان این عرصه، برای غنا بخشیدن به آثار خود استقبال می‌کند.

نورالامین

فهرست موضوعات:

- درس ۱ - در خیاطی ۹
- درس ۲ - در بقالی ۱۵
- درس ۳ - در پروتئینی (مرغ، ماهی و) ...فروشی ۲۰
- درس ۴ - در قصابی ۲۴
- درس ۵ - در شیرینی فروشی ۲۹
- درس ۶ - در کفش فروشی ۳۳
- درس ۷ - در لوازم التحریر فروشی ۳۷
- درس ۸ - در تره بار فروشی ۴۱
- درس ۹ - در لباس فروشی ۴۷
- درس ۱۰ - در فرش فروشی ۵۱
- درس ۱۱ - در ابزار فروشی ۵۵
- درس ۱۲ - در ابزار فروشی ۵۹
- درس ۱۳ - در فروشگاه شیر آلات ۶۲
- درس ۱۴ - در الکتریکی ۶۶
- درس ۱۵ - در فروشگاه مواد شوینده و بهداشتی ۷۱
- درس ۱۶ - در بستنی فروشی ۷۵
- درس ۱۷ - در آجیل فروشی ۷۹
- درس ۱۸ - در لبنیاتی ۸۲
- درس ۱۹ - در فروشگاه لوازم خانگی ۸۶
- درس ۲۰ - در مشاور املاکی ۹۰

درس ۲۱ - در فروشگاه بزرگ رفاه	۹۴
درس ۲۲ - درکبابی	۹۸
درس ۲۳ - در فروشگاه سوغاتی	۱۰۲
درس ۲۴ - در کتاب فروشی	۱۰۷
درس ۲۵ - در طلافروشی	۱۱۲
درس ۲۶ - در خانه‌ی بهداشت	۱۱۶
درس ۲۷ - در مطب متخصص زنان و زایمایی (مامایی)	۱۲۰
درس ۲۸ - در مطب متخصص کودکان	۱۲۴
درس ۲۹ - در دندان پزشکی	۱۲۸
درس ۳۰ - در چشم پزشکی ۱	۱۳۲
درس ۳۱ - در چشم پزشکی ۲	۱۳۶
درس ۳۲ - در مطب پزشک عمومی	۱۴۰
درس ۳۳ - در مطب متخصص دستگاه گوارش	۱۴۴
درس ۳۴ - در اورژانس	۱۴۸
درس ۳۵ - در داروخانه	۱۵۲
درس ۳۶ - در اتاق تزریقات	۱۵۶
درس ۳۷ - در مطب متخصص قلب	۱۶۰
درس ۳۸ - در مطب متخصص کلیه و مجاری ادرار	۱۶۴
درس ۳۹ - در مطب متخصص استخوان و مفاصل	۱۶۸
درس ۴۰ - در اتاق فیزیوتراپی	۱۷۲

مقدمه

آموزش زبان دوم از نیازهای انکارناپذیر زندگی بشری در همه‌ی عصرها خصوصاً دوران معاصر است که به خاطر اقتضائات و شرایط نوظهور جامعه‌ی جهانی، ارتباط بین ملت‌ها در آن ناگزیر می‌نماید.

در این بین اما، آموزش زبان فارسی به دلایل متعددی از جمله: شیرینی و حلاوت درون ذاتی، فخامت و استواری اصطلاحات و ترکیبات، لطافت آهنگین و موسیقایی طبیعی، همچنین گرایش و اقبال روزافزون بین المللی در پی وقوع انقلاب و تاسیس حکومت اسلامی و ارائه‌ی دکترین جمهوری اسلامی درمجامع سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و... در چند دهه‌ی اخیر بیشتر مورد توجه قرار گرفته است.

آموزش زبان، عموماً و زبان فارسی به عنوان زبان مقصد دانشجویان و طلبه‌های جامعه المصطفی (ص) خصوصاً دارای فرایندها و مهارت‌هایی است که هر یک از آنها متکفل پاسخ به بخشی از نیازهای زبان آموزان هستند. مهارت‌هایی چون: شنیدن، گفتن، خواندن، نوشتن که به عنوان ارکان آموزش زبان شمرده شده، عدم آشنایی یا حتی ضعف در هر یک از آنها سبب اختلال در اصل آموزش و کندی آهنگ رشد و پیشرفت زبان آموزان خواهد شد.

براهل تجربه و اطلاع پوشیده نیست که درمقام اولویت سنجی میان این مهارت‌ها، شنیدن و گفتن جایگاه و موقعیت ویژه تری داشته، از نظر رتبه نیز مقدم‌تر خواهند بود چرا که: اولاً: آدمی در مراحل و فرایندهای یادگیری زبان اول که همان زبان مادری است ابتدا می‌شنود، سپس در گام بعدی می‌گوید و آنگاه پس از چند سال، باهدف آموزش خواندن و نوشتن پای در عرصه‌ی مراکز آموزشی می‌گذارد.

ثانیاً: فقدان این دو مهارت سبب خواهد شد که هدف غایی و فلسفه‌ی وجودی زبان که همان ارتباط است هرگز محقق نشود؛ بر همین اساس، کودکان ناشنوا چون از ابتدا توانایی جذب ارتعاشات صوتی و کسب مهارت شنیدن و به دنبال آن مهارت گفتن را ندارند در نتیجه از به دست آوردن طبیعی مهارت‌های دیگر نیز بی‌بهره می‌مانند.

ثالثاً: با کسب مهارت شنیدن و گفتن، نیازهای حداکثری افراد برای ایجاد ارتباط و تعامل با هموعانشان برآورده می‌شود؛ لذا افرادی که اصلاً سواد خواندن و نوشتن ندارند سال‌ها بی‌هیچ مشکلی در کنار دیگران زندگی می‌کنند.

به اذعان بسیاری از کارشناسان و متولیان امر آموزش زبان دوم آن چه که در رشد، تقویت و نهادینه سازی مهارت شنیدن و گفتن و شکستن قفل دهان زبان آموزان بیشترین نقش را ایفا می کند، گفتگوی واقعی است.

بسیار دیده یا شنیده ایم که فارسی آموزی، کتابها و واحدهای درسی مربوطه را با موفقیت پشت سر گذاشته، درامتحانات میان ترم و پایانی، نمره ی عالی هم گرفته و مطابق معیارهای سنجشی و ارزشیابی زبان از زبان آموزان موفق و قوی تلقی می شود؛ اما از آنجا که در زمینه ی گفتگومهارت های لازم را کسب ننموده، در ایجاد ارتباط، مشکلات اساسی دارد و از وجود آنها رنج می برد.

تثبیت و بهینه سازی مهارت گفتگو شیوه ها، شگردها و راه کارهای مختلفی دارد که یکی از کارآمدترین آنها موقعیت سازی و قراردادن کاربران و زبان آموزان در شرایط گفتگوی واقعی است تا در مواجهه با موضوعات و پدیده های عینی و نیازهای ضروری زبانی، از طرفی بتوانند قواعد و عادت های حاکم در میان اهل آن زبان را مورد شناسایی و استفاده قرار دهند و از طرف دیگر آسایب هایی که ممکن است در مسیر آموزش با آنها مواجه شوند به سلامت عبور نمایند. لازم به ذکر است که در این ارتباط، اقدامات انگیزشی ارزشمند و متفاوتی از قبیل: تهیه ی متون کوتاه، فیلم ها و انیمیشن ها، فایل های صوتی و تصویری گفتگومحور و... از سوی مراکز مختلف آموزش زبانی از جمله مرکز آموزش زبان و معارف اسلامی، صورت گرفته است؛ با این حال، آنچه که از سال ها قبل همیشه ذهن نگارنده را به خود مشغول و معطوف داشته، سبب دغدغه و نگرانی اش می شده این بوده است که:

اولاً: این آثار، چه از نظر تنوع موضوعات و چه از لحاظ کمیت متنی و محتوایی محدود بوده، بسیاری از بخش ها و حوزه های نیازهای زبانی را پوشش نداده اند و اصلاً ورود نکرده اند. ثانیاً: در بیشتر آنها رویکرد آموزشی خاصی در نظر گرفته نشده و از مبنا و چارچوب مشخصی هم پیروی نمی کنند.

ثالثاً: بسیاری از آثار پدید آمده بر مبنای اصل اولویت بندی و نیازسنجی، تالیف یا تهیه نشده اند و مشخصه ی روشنی از مخاطبان هم در آنها وجود ندارد، بنابراین برای افراد و یا حتی گروه هایی از کاربران، عملاً قابل استفاده نیستند.

با توجه و امعان نظر به نکات فوق و با هدف پاسخ به نیازهای زبانی فارسی آموزان در مرکز آموزش زبان و معارف اسلامی و نمایندگی های همسو، همچنین بهره گیری و استفاده ی عموم کاربران که به هر عنوان و با هر هدف و دیدگاهی، به صورت خودآموز به دنبال آموزش یا فراگیری زبان فارسی هستند، اندیشه و انگیزه ی تدوین متنی گفتگویی که گامی به جلو باشد و بتواند بخش هایی از خلاءهای موجود را ترمیم نماید در ذهن نگارنده شکل گرفت که تدریجاً و با گذشت زمان قوی و قوی تر شد.

با ارائه ی طرح، خدمت برخی از کارشناسان و متولیان امر آموزش زبان، خصوصاً معاونت محترم پژوهش مرکز آموزش زبان و معارف اسلامی، دوست و برادر بزرگوارمان دکتر سید اسماعیل فرجی و بیان دیدگاه ها و چشم اندازها که استقبال شایان و برآورد مثبت این عزیزان را به دنبال

داشت در آغازین روزهای آذرماه ۱۳۹۹ کارنوشتن و تهیه‌ی متن را آغاز و در گام‌های بعد به تدوین مراحل دیگر طرح مبادرت نمودم.

در راستای اجرای طرح، ابتدا ده متن گفتگویی به عنوان نمونه‌ی کار به رشته‌ی تحریر درآمد؛ آنگاه پس از پذیرش و اهتمام از سوی دست اندرکاران، نگارش متن‌ها به شکل جدی‌تری ادامه پیدا کرد و در مدت کوتاهی (حدوداً سه هفته)، سی عنوان دیگر هم نوشته شد که تا زمان نگارش این سطور مجموعاً چهل متن گفتگویی با شرح واژه‌ها و اصطلاحات کاربردی، همچنین واژه‌های تصویری در دو بخش آماده شده، در اختیار بخش پژوهش قرار گرفته است تا اقدامات تکمیلی از قبیل: بازنگری، یکسان‌سازی و تصویرسازی بر روی آن صورت گیرد.

لازم به یادآوری است در صورتی که توفیق الهی رفیق راهنما باشد بنا بر ادامه و استمرار طرح و توسعه‌ی آن است.

در اینجا به منظور آشنایی خوانندگان و مخاطبان نازک بین و فرهیخته در ارتباط با اسلوب و شیوه‌ی حاکم بر کتاب، همچنین بخش‌ها و مراحل درس‌ها، نکاتی را به عرض می‌رسانیم:

۱. گردآوری، چیدمان و تدوین موضوعات گفتگوها براساس حرفه‌ها و مشاغل صورت گرفته است.

۲. هردرس از چهار قسمت تشکیل شده که به قرار ذیل است:

الف) متن نسبتاً مشروح؛

ب) توضیح واژگان و اصطلاحات، تحت عنوان واژه‌های مفهومی؛

س) واژه‌های تصویری درون متنی؛

ج) واژه‌های تصویری درون موضوعی؛

۳. مبنای ما در نوشتن متن، مراجعه به اطلاعات و اندوخته‌های ذهنی و موقعیت‌های عینی و خارجی بوده است.

۴. از آنجا که هدف عمده ما تقویت قوه‌ی گفتار بوده، زبان متن‌ها کاملاً محاوره‌ای و کوچه بازاری انتخاب شده تا کاربران رفته رفته از چالش‌ها و عادت‌های تکلف‌آمیز درس‌خن گفتن رهایی یابند.

۵. در گفتگوها سعی شده از ترکیبات و عبارات پر بسامدتر استفاده شود.

۶. در کتاب، علاوه بر رویکرد آموزش زبانی، مولفه‌های دیگری چون امور اخلاقی، آداب، رسوم و فرهنگ اسلامی ایرانی، همچنین مقوله‌ی تقریب مذاهبی نیز مورد اهتمام و توجه قرار گرفته که اطلاعات خوب و با ارزشی را در اختیار بهره‌وران قرار می‌دهد.

۷. کوشش شده در گفتگوها به یک قالب خاص بسنده نشود؛ بلکه از اشکال و الگوهای گوناگون زبان فارسی در آنها بهره جسته‌ایم.

۸. تا جایی که میسر و ممکن بود، سعی داشتیم تا سادگی و واقعی بودن متن‌ها رعایت شده، از اصطلاحات و عبارات تصنعی و غیرواقعی پرهیز گردد.

۹. گاهی گفتگوها میان چند نفر صورت می‌گیرد که در این صورت عناوین شخصیت‌ها مطابق با مخاطب تغییر می‌کند؛ مثلاً شخص وقتی با فروشنده صحبت می‌کند مشتری است ولی همین شخص وقتی با همسرش حرف می‌زند، عنوان آقا را دارد و وقتی هم با فرزندش گفتگو می‌کند پدر خواهد بود.

۱۰. درس‌ها به گونه‌ای تنظیم شده‌اند که شخص، قبل از حضور در مکانی یا نزد صاحب شغل و حرفه‌ای، با یک بار مراجعه‌ی دقیق به درس مربوطه به بیشتر واژه‌ها و عبارات مربوط به آن موضوع، یکجا دسترسی پیدا کرده، می‌تواند به راحتی با افراد ارتباط برقرار نماید و به اصطلاح، در گفتگو لنگ نماند و گلیم خودش را از آب بیرون بکشد.

۱۱. در بخش دوم و پس از آوردن متن به توضیح و تشریح واژه‌های انتزاعی و مفهومی پرداخته‌ایم که یا اساساً تصویرسازی آنها ممکن نبود و یا در صورت امکان، برداشت‌های متفاوتی از آنها صورت می‌گرفت.

۱۲. برای دوری جستن از خلط یا تداخل حوزه‌های مفهومی الفاظ و واژه‌ها (مشکلی که در بسیاری از کتاب‌های آموزش زبانی وجود دارد) و به اصطلاح، جامع و مانع بودن معانی، واژه‌ها و اصطلاحات با دقت و وسواس قابل ملاحظه‌ای معنا شده‌اند.

۱۳. معنی واژه‌ها و اصطلاحات به زبان رسمی است.

۱۴. به منظور دریافت و فهم آسان‌تر کاربران، در حد امکان و تاجایی که خللی به معنا وارد نمی‌شد، آنها را ساده‌سازی کردیم.

۱۵. پس از مدخل واژگان و در بخش سوم، واژه‌هایی که در متن آمده و تنها با تصویر قابل فهم بودند را آورده‌ایم.

۱۶. برخی از واژه‌ها که در مدخل آمده و قابل تصویرسازی هم بوده‌اند، برای فهم دقیق‌تر و کامل‌تر در این قسمت هم آمده‌اند.

۱۷. از آنجایی که گنجاندن واژه‌های بیشتر که مستقیماً یا به واسطه با موضوعات ارتباط داشته‌اند در گفتگوها سبب طولانی‌شدن، ملال‌انگیزی و نازیبایی آنها می‌شد از آوردنشان صرف نظر کرده‌ایم، ولی باهدف توسعه‌ی دایره‌ی واژگانی کاربران، اینگونه واژه‌ها را در بخش جداگانه‌ای تحت عنوان «واژه‌های تصویری درون موضوعی» آورده‌ایم که امیدواریم در تکمیل و گسترش دانش زبانی بهره‌وران موثر واقع شود.

در همین جا بر خود لازم می‌دانم به رسم احترام وادب و به فحوای قائدهی «من لم یشکر المخلوق لم یشکر الخالق» از محضر همه‌ی بزرگوارانی که با ارشادات و راهنمایی‌ها، همچنین مساعدت‌ها و حمایت‌های معنوی خودشان این کمترین را مورد تفقد و عنایت خویش قرار داده‌اند به ویژه مدیریت محترم مرکز آموزش زبان و معارف اسلامی جناب حجه الاسلام والمسلمین علی محسنی و معاونت محترم پژوهش، جناب سید اسماعیل فرجی کمال تقدیر و تشکر را به عمل آورم.

و در پایان به استحضار اساتید فرهیخته و نکته‌سنج می‌رسانم؛ گرچه سعی بر این بود که ساحت کتاب از هرگونه خطا و اشتباهی مبرا باشد؛ ولی چنانچه که می‌دانید تاکنون هیچ نویسنده و مؤلف چیره‌دستی به خلق اثری عاری و پیراسته از تمامی شوائب ضعف و نقصان دست نیازیده است؛ بنابراین ما نیز چنین ادعای گزافی نداریم و نخواهیم داشت؛ لذا از محضر شما گرامیان مصرّانه درخواست دارم در صورت مشاهده هرگونه عیب و اشکالی با تذکرات دوستانه و مشفقانه، همچنین ارائه‌ی انتقادات و پیشنهادات سازنده خود در غنابخشی اثر یاریمان نمایید.

وآخر دعوانا ان الحمد لله رب العالمین

ماندگار محمودی

شهر مقدس قم

۱۳۹۹/۹/۹

درس اول

در خیاطی

مشتری: سلام.

خیاط : سلام بفرمایین، امری دارین؟

م: خواهش می‌کنم، یه دست پارچه‌ی کت شلواری دارم؛ آؤردمش برام بدوزین.

خ: به روی چشم، در خدمتیم، به جا نمی‌آرمتون، ظاهرا بار اوله پیش ما می‌آین درسته؟

م: آره؟ تا حالا خدمتتون نرسیدم.

خ: کسی مارو به شما معرفی کرده؟

م: یکی از دوستانم مشتری شماست، لباسشو دیدم، از دوختش خیلی خوشم اومد، ازش پرسیدم کجا دوختی؟ آدرس شمارو بهم داد.

خ: خوب باعث افتخار ماست که مشتریامون از ما و کارمون راضی باشن. حالا پارچتونو ببینم.

م: بفرمایین.

خ: به به چه پارچه‌ای؟! خیلی سنگینه، حتما گرون هم خریدی، متری چن؟

م: راستش خودم نخردم، هدیه است، یکی از بستگان از مکه برام آورده.

خ: دستش درد نکنه. عالیه! حرف نداره.

م: عذر می‌خوام، چن وقته آماده می‌شه؟

خ: والله این روزا به خاطر نزدیکی عید، سرمون خیلی شلوغه، با این حال یه ماهه می‌تونم تحویلتون بدم.

م: یه ماهه؟! خیلی دیره، آخه بیست روز دیگه عروسی برادرمه، می‌خوام تو عروسیش بیوشم.

خ: خوب، مشکلی نیست، سعی می‌کنم تا قبل از عروسی برادرتون بدوزمش.

م: دستتون درد نکنه، لطف می‌کنی، می‌شه بفرمایین چقدر دستمزدتون می‌شه؟

خ: قابل شمارو نداره.

م: خواهش می‌کنم.

خ: الان پول دوخت یه دست کت شلوار دو میلیون تومنه ولی ما یک و هشتصد باهاتون حساب می‌کنیم. راستی، آستر هم خریدی؟

م: آره، توی پارچه هست.

خ: خیلی خوب حالا بفرما جلوتر تا من اندازتو بگیرم ، اندازه سرشونه، کمر، آستین... .

بله اندازتو هم گرفتم، دیگه تموم شد.

م: چقدر بیهونه بدم؟

خ: هر چقدر دوست داری بده، نخواستی هم همشو بعدا حساب کن.

م: دستگاه کارت‌خونتون کجاست؟

خ: پشت سرتون داخل اون قفسه هست.

م: بفرمایین، پونصد تومن بابت بیعانه کشیدم، اینم برگه‌اش.

خ: خیلی ممنون.

م: امر دیگه‌ای ندارین؟

خ: خیر، فقط دو هفته‌ی دیگه برای پُرو تشریف بیارین.

م: باشه حتماً، پس فعلاً خداحافظ.

خ: خدا نگهدارتون، به سلامت، افتخار دادین.

واژه‌های مفهومی:

یه دست پارچه: پارچه برای دوختن یک دست کامل کت، شلوار و...

به روی چشم: اطاعت، حتما انجام می‌دهم.

در خدمتیم: آماده انجام کار شما هستیم.

به جا نمی‌آرمتون: شما را نمی‌شناسم.

خوشم آمد: دوست دارم، پسندیدم.

خدمتتون نرسیدم: شما را ندیدم.

دوختش: شکل دوخته شدن لباس.

باعث افتخار ماست: افتخار می‌کنیم.

به به: واژه تعجب و شگفتی.

سنگین: پارچه یا چیزی که جنسش ارزشمند و گران باشد.

چن وقته؟: بعد از چه مدت؟

سرمون شلوغه: کار زیاد داریم.

مراسم عروسی: جشن ازدواج.

دستمزد: پولی که برای انجام کاری می‌دهند و می‌گیرند.

قابل شمار و نداره: ارزش شما برای ما بیشتر از این پول است، اصطلاحی است.

که برای تعارف به کار می‌رود و به این معنی نیست که پول نده یا نمی‌خواهم.

پول دوخت: دستمزدی که برای دوختن لباس می‌گیرند.

حساب می‌کنیم: پول می‌گیریم.

بیعانه (بیعونه): مقدار کمی از دستمزد که قبل از انجام کار می‌گیرند.

پرو: پوشیدن لباس، بعد از دوختن برای مشاهده‌ی عیب‌های کوچک و برطرف کردن آنها.

افتخار دادین: سبب سربلندی ما شدین.

واژه‌های تصویری درون متنی:

دستگاه کارتخوان

آستری

خیاطی

اندازه گرفتن

کمر

سرشونه

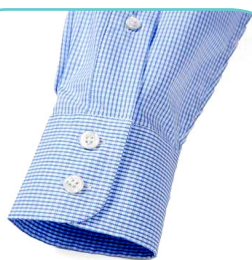
پارچه

شلوار

کت

آستین

برگه

قفسه

واژه‌های تصویری درون موضوعی:

قیچی

چرخ خیاطی

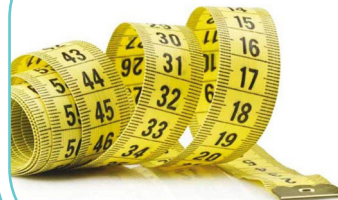
خیاط

سوزن

نخ

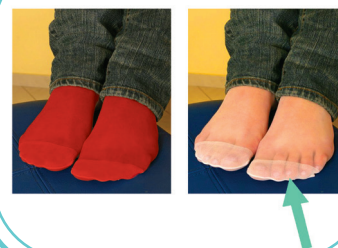
متر

پیراهن

اتو

نازک

شورت

زیرشلواری

جلیقه

واژه‌های تصویری درون موضوعی:

لباس زنانه

مردانه

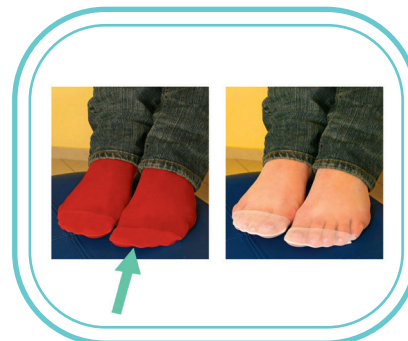
لباس

دوختن

رفو کردن

ضخیم